

I. Vragen en antwoorden m.b.t. de wet strafbaarstelling voorbereidingshandelingen illegale hennepcultuur?

a) Het nieuwe artikel 11a Opiumwet

1) Wat is de toegevoegde waarde van deze nieuwe wet?

Rond het hele productieproces van de illegale hennepcultuur is een omvangrijke illegale geprofessionaliseerde industrie ontstaan. Het bestaande strafrechtelijke instrumentarium is ontoereikend om deze illegale industrie een halt toe te roepen. De strafbaarstelling van growshops en andere faciliteerders via medeplegen, medeplichtigheid en poging is in de uitvoeringspraktijk lastig gebleken.

Het nieuwe artikel 11a Opiumwet is dan ook toegespitst op het voorbereiden van beroeps- en bedrijfsmatige hennepcultuur, zodat in de voorfase opgetreden kan worden tegen faciliteerders van de illegale hennepcultuur.

2) Wat moet worden verstaan onder redelijkerwijs vermoeden? Wat houdt de onderzoeksplicht in?

Artikel 11a Opiumwet bepaalt in welke gevallen een aantal nader omschreven voorbereidingshandelingen strafbaar is, maar introduceert geen algemene onderzoeksplicht. Het betreft hier situaties waarin de betrokkene weet of ernstige reden heeft om te vermoeden dat zijn gedragingen bijdragen aan het plegen van de feiten die strafbaar gesteld zijn in artikel 11, derde en vijfde lid, van de Opiumwet. Dit doet zich slechts voor als de indicaties hiervoor niet mis te verstaan zijn. Dat betekent dat sprake moet zijn van situaties waarin voor ieder weldenkend mens in de gegeven omstandigheden duidelijk moet zijn dat met zijn gedraging een overtreding van de Opiumwet wordt gefaciliteerd. Het bewijs dat van een dergelijke situatie sprake is, zal telkens afhangen van de concrete feiten en omstandigheden van het geval. Als een gedraging onmiskenbaar strekt tot het faciliteren van een overtreding van de Opiumwet, zal de criminele intentie grotendeels kunnen worden afgeleid uit de aard en de bedoeling van die gedraging. Wanneer de gedraging meer alledaags is, zullen hogere eisen gelden voor het bewijs van hetgeen de betrokkene wist of redelijkerwijs had moeten vermoeden over het uiteindelijke doel ten behoeve waarvan de gedraging werd verricht. "Gewone" onachtzaamheid of onoplettendheid zal dus niet tot strafrechtelijke vervolging leiden.

3) Wat betekent het wetsvoorstel voor goederen die legaal in het verkeer zijn gebracht en worden misbruikt voor hennepcultuur? Is elke verkoper strafbaar?

Legale goederen worden niet illegaal. Ze zijn misbruikt voor het plegen van strafbare feiten. Het gaat om de criminele intentie van de dader bij zijn handelen. Bij het verkopen, leveren, verhuren, vervoeren etc. had hij redelijkerwijs moeten vermoeden of wist hij dat hetgeen hij leverde etc. bestemd was voor het illegaal telen van hennep.

4) Is de reikwijdte van de wet enkel grootschalige en beroepsmatige hennepcultuur? Hoe zit het met het leveren van kweekbenodigdheden aan een individuele tuinsteler?

De wet richt zich op voorbereidingshandelingen met betrekking tot bedrijfs- en beroepsmatige hennepcultuur en teelt van grote hoeveelheden (artikel 11, derde en vijfde lid Opiumwet als gronddelicten voor de werking van artikel 11a Opiumwet).

Om te beoordelen of sprake is van beroeps- en bedrijfsmatige hennepcultuur, wordt gekeken naar de wijze van telen. Ook een shop die aan individuele tuinstelers kweekspullen levert, valt dus onder het nieuwe verbod.

5) Vallen niet vooral de (kleine) growshops onder het bereik van deze nieuwe wet en blijven de groothandels in kweekbenodigdheden buiten schot?

Deze nieuwe wet ziet op voorbereidingshandelingen illegale hennepcultuur. Zowel kleine growshops als grote growshops (ongeacht of zij zichzelf growshop noemen) vallen dus onder deze wet. Insteek is om in de (strafrechtelijke) handhaving de focus te leggen op de grotere spelers.

6) Is artikel 13b Opiumwet niet van toepassing op lokalen waar de in artikel 11a Opiumwet genoemde handelingen plaatsvinden?

Artikel 13b is gericht op lokalen/ panden waarin een stof van lijst I of II uit de Opiumwet is aangetroffen. Artikel 11a ziet op handelingen van personen. Deze handelingen hoeven niet altijd plaats te vinden in een lokaal/ pand of verband te houden met het lokaal/pand waar de handeling plaatsvindt. In geval van growshops zal dit mogelijk wel het geval zijn. De koppeling van artikel 13b Opiumwet en 11a Opiumwet is bij een growshop dus wel denkbaar.

7) Welke preventieve werking gaat uit van deze nieuwe wet?

Allereerst wordt de zichtbare aanwezigheid van growshops met hun allesomvattende aanbod voor illegale hennepcultuur op deze wijze tegengegaan. Personen die nu betrokken zijn bij de voorbereiding en bevordering van illegale hennepcultuur, zullen zich bewust worden van de strafwaardigheid van hun gedrag.

8) Valt iemand die een samenstel van kweekbakken, lampen etc. in zijn huis heeft staan (die eerder zijn gebruikt voor grootschalige en beroepsmatige hennepcultuur) onder het bereik van deze nieuwe wet?

Ja, dat kan. Het is afhankelijk van feit en omstandigheden van het individuele geval in hoeverre aan de delictomschrijving van artikel 11a Opiumwet is voldaan.

9) Een growshop geeft aan te willen beëindigen. Mag hij tot 1 maart 2015 nog verkopen of moet hij voor die datum alles hebben afgevoerd, dan wel hebben vernietigd? Waar kan hij met zijn kweekapparatuur etc. terecht voor afvoer en vernietiging? Wat is de rol van de overheid daarbij?

Growshops die willen beëindigen, kunnen contact opnemen met de gemeente en nagaan in hoeverre zij hun kweekapparatuur kunnen inleveren bij de gemeentelijke afval en recycling-punten.

10) In hoeverre vallen ook klimatologen etc. (faciliteren in de zin van expertise i.p.v. materiële zaken) onder het bereik van deze wet?

Ook klimatologen of andere dienstverleners die geen materiële zaken leveren maar bijvoorbeeld advies kunnen onder het bereik van deze wet vallen. Dit hangt af van feit en omstandigheden van het specifieke geval. De wet kent immers ook de brede term 'gegevens'.

b) Beëindiging vergunningplicht growshops door gemeenten

1) Beëindigen vergunningplicht door gemeenten: Hoe gaat dat in zijn werk?

Vanaf 1 maart 2015 *mogen* gemeenten geen vergunningen meer verlenen aan growshops. Geadviseerd wordt om al verstrekte vergunningen voor growshops in te trekken, omdat per die datum de vergunning in strijd is met artikel 11a van de Opiumwet. Indien de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente een bepaling kent voor het intrekken of wijzigen van een vergunning, dan kan de vergunning op grond van deze bepaling worden ingetrokken (artikel 1:6 van de model- APV). Bevat de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente niet een dergelijke bepaling, dan kan bij de intrekking van de vergunning worden gewezen op het nieuwe artikel 11a van de Opiumwet (strijd met hogere wetgeving). Tot slot wordt geadviseerd om in de driehoek afspraken te maken zodat de growshopeigenaar in één keer door OM, politie en gemeente wordt geïnformeerd over de gevolgen van deze wet voor de activiteiten van de growshop.

2) Wat betekent dit nieuwe instrumentarium voor toepassing van bestuurlijk instrumentarium?

Toepassing van bestuurlijk instrumentarium blijft mogelijk met uitzondering van de toepassing van de Wet Bibob in vervolg op de vergunningsplicht growshops. Het is aangewezen in gevallen van overtreding van artikel 11a Opiumwet, te bezien of mogelijke andere vergunningen ten aanzien van de verdachte/pleger aanleiding kunnen zijn voor een BIBOB-toetsing. Strafrechtelijke handhaving op grond van artikel 11a Opiumwet betekent niet automatisch dat de sluitingsbevoegdheid op grond van artikel 13b Opiumwet kan worden toegepast. Dit neemt niet weg dat bij growshops die middelen als bedoeld in lijst I en/of II behorende bij de Opiumwet verkopen, afleveren, verstrekken dan wel daartoe aanwezig hebben, bestuursdwang kan worden toegepast (sluiting) op grond van artikel 13b Opiumwet.

3) Hoe kan nog wel bestuurlijk worden opgetreden tegen growshops?

- *Controle*: Een integrale controle van de growshop(s) in uw gemeente door o.a politie, OM, gemeente en belastingdienst;
- *Sluiting pand*: Tegen growshops die middelen als bedoeld in lijst I en/of II behorende bij de Opiumwet verkopen, afleveren, verstrekken dan wel daartoe aanwezig hebben, kan bestuursdwang worden toegepast (sluiting) op grond van artikel 13b Opiumwet;
- *Sluiting pand*: Indien growshops voorbereidingshandelingen voor de hennepcultuur plegen, strafbaar gesteld in artikel 11a van de Opiumwet, waardoor de openbare orde of openbare veiligheid wordt of dreigt te worden verstoord, dan kan de burgemeester in het kader van het uitoefenen van toezicht op voor het publiek openstaande gebouwen, het pand tijdelijk sluiten op grond van artikel 174 van de Gemeentewet dan wel op grond van een sluitingsbepaling in de Algemene Plaatselijke Verordening (artikel 2:35 model- APV);

- *Vorbereiding*: U kunt in aanloop naar 1 maart in de gaten houden of de growshop(s) in uw gemeente de website en winkelrichting aanpassen (bijvoorbeeld: afbeeldingen van hennepplanten worden verwijderd).

4) Moet de gemeente de growshops informeren over de wetswijziging?

Het is niet verplicht om als gemeente de growshops te informeren.

5) Moet de vergunning van een growshop worden ingetrokken?

Geadviseerd wordt om verstrekte vergunningen voor growshops in te trekken, omdat per 1 maart 2015 de vergunning in strijd is met artikel 11a van de Opiumwet.

6) Op grond waarvan kan de vergunning voor growshops worden ingetrokken?

Indien de APV een bepaling kent over het intrekken of wijzigen van een vergunning, dan kan de gemeente de vergunning op grond van deze bepaling intrekken (artikel 1:6 van de model- APV). Bevat de APV niet een dergelijke bepaling, dan kan bij de intrekking van de vergunning worden gewezen op het nieuwe artikel 11a van de Opiumwet (strijd met hogere wetgeving). Het is verstandig de bepaling over de vergunningsplicht in de APV te schrappen of te wijzigen, opdat aan de mogelijkheid om een vergunning te verstrekken aan een growshop een einde komt.

7) Kan een growshop een schadevergoeding eisen voor het kwijt raken van de vergunning?

Er kan geen sprake zijn van schadevergoeding wanneer de growshops de vergunning kwijtraken. De ondernemer kan als winkel open blijven, zolang (o.a.) artikel 11 OW maar niet wordt overtreden.

8) Wat betekent deze wijziging van de Opiumwet voor growshops zonder vergunning die na 1 maart 2015 nog open zijn?

Ook growshops zonder een vergunning moeten stoppen met handelingen ter voorbereiding of vergemakkelijking van illegale hennepcultuur. Deze bedrijfsactiviteiten worden per 1 maart 2015 strafbaar.